

► Moždani udar – (kap, apopleksija)

Moždani udar je vodeći uzrok invalidnosti (odraslih osoba) i drugi uzrok smrtnosti u Republici Hrvatskoj. Svakoga tjedna u Istarskoj županiji od moždanog udara umru četiri osobe.

Svakoga tjedna u Istarskoj županiji 12 osoba doživi moždani udar. Nakon preboljenog moždanog udara jedna trećina bolesnika trajno je nesposobna za samostalno funkcioniranje, a kod dvije trećine bolesnika prisutna je djelomična nesposobnost.

Moždani udar moguće je spriječiti i/ili odgoditi.

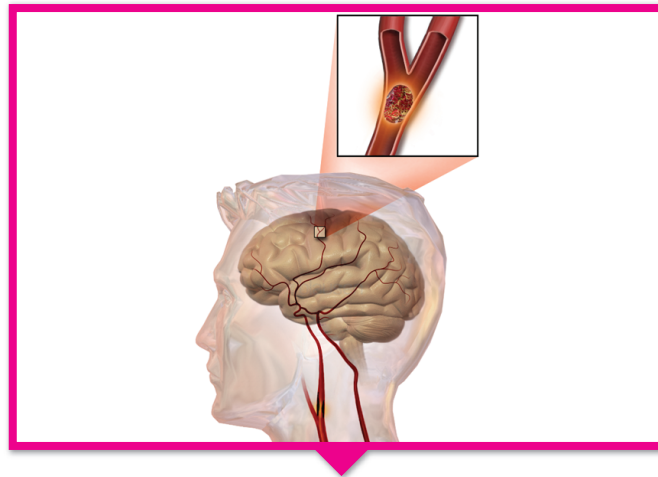
Moždani udar nastaje poremećajem moždane cirkulacije. Događa se kada krvni ugrušak začepi krvnu žilu ili kada krvna žila mozga pukne. U oba slučaja posljedica je umiranje moždanih stanica, oštećenje mozga i gubitak funkcije koju taj dio mozga kontrolira.

Moždani je udar u 85% slučajeva uzrokovan suženjem krvne žile (ateroskleroza) ili ugruškom koji začepi krvnu žilu, a u manjem broju slučajeva (15%) puknućem krvne žile ("moždano krvarenje").

Koje bolesti i stanja povećavaju rizik od moždanog udara:

- ▶ visoki tlak
- ▶ šećerna bolest
- ▶ povišeni kolesterol
- ▶ ubrzani srčani ritam (fibrilacija atrija)
- ▶ pušenje, debljina, fizička neaktivnost.

Moždani je udar medicinska hitnost. Najvažnije je u prva tri sata nakon moždanog udara, ukoliko je moguće, primijeniti trombolizu (posebnu vrstu liječenja moždanog udara). Prepoznavanje znakova moždanog udara povećava mogućnost liječenja.

KAKO PREPOZNATI MOŽDANI UDAR?

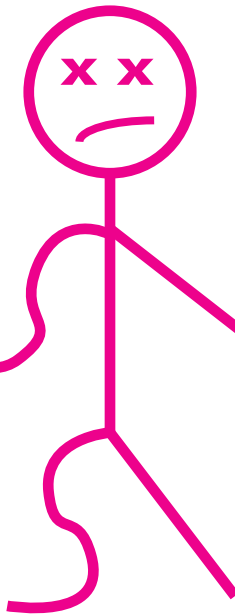
Kada GROM udari, ne čekajte, djelujte brzo.

G Govor – Je li govor razumljiv? Neka osoba ponovi jednostavnu rečenicu.

R Ruke – Može li obje ruke držati podignute?

O Oduzetost jedne strane lica – Je li lice iskrivljeno, može li se nasmiješiti?

M Minute su važne. To je moždani udar. Pozovite 112.

Iznenadna jaka, glavobolja

Iznenadna ne objašnjiva mučnina i nestabilnost

Iznenadna pojava nejasnog vida ili gubitak vida

Reagirajte, ne čekajte, pozovite liječnika ili 112!

Autorica: **Julijana Franinović Marković**, doktorica medicine, specijalistica neurologije

Recenzija: **Roberta Katačić**, doktorica medicine, magistra javnog zdravstva

